

Originalni rad

UDC: 616.366-089.87
doi:10.5633/amm.2016.0302

ANALIZA FAKTORA RIZIKA ZA KONVERZIJU LAPAROSKOPSKE HOLECISTEKTOMIJE U OTVORENU OPERACIJU

Slobodan Arandjelović^{1,2}, Ljiljana Jeremić³, Milan Radojković^{3,4},
Darko Bogdanović³, Marko Gmijović³, Ilija Golubović³, Vladan Đorđević⁵

Hirurška klinika Kliničko-bolničkog centra Priština, Gračanica, Srbija¹
Medicinski fakultet Priština, Kosovska Mitrovica, Srbija²
Klinika za opštu hirurgiju, Klinički centar Niš³
Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija⁴
Opšta bolnica Pirot, Pirot, Srbija⁵

Kontakt: Slobodan Arandjelović
Faculty of Medicine in Priština
Kosovska Mitrovica, Srbija
E mail: slobodan.arandjelovic@med.pr.ac.rs

Laparoskopska holecistektomija (LC) predstavlja "zlatni standard" u lečenju hirurških oboljenja žučne kese. Međutim, pojedini slučajevi još uvek zahtevaju konverziju u otvorenu proceduru (OC). Preoperativna procena o tome kod kojeg bolesnika će verovatno doći do konverzije i identifikacija faktora rizika za konverziju je relativno teška i neprecizna.

Cilj istraživanja bio je identifikovati faktore rizika koji mogu zahtevati konverziju laparoskopske u otvorenu proceduru holecistektomije.

Izvršena je retrospektivna analiza 65 bolesnika, oba pola, sa oboljenjem žučne kese, operisanih u periodu od 01. 01. 2007. do 01. 06. 2013. godine na Hirurškoj klinici KC Niš, kod kojih je izvedena konverzija LC u OC. U navedenom periodu izvedene su 1292 laparoskopske holecistektomije. Retrospektivno su analizirani sledeći parametri: učestalost konverzije u toku otvorene i laparoskopske holecistektomije; karakteristike bolesnika kod kojih je izvršena konverzija (demografske karakteristike (pol, starost, BMI); karakteristike patološkog supstrata (akutni holecistitis, hronični komplikovani holecistitis sa adhezijama, simpleks kalkuloza ili polipoza žučne kese); parametri koji se odnose na hirurga (broj izvedenih LC procedura i vremenski period od prvog izvođenja).

Postupak konverzije laparoskopske holecistektomije u otvorenu izveden je kod 5,03% bolesnika. Veća učestalost konverzija registrovana je kod operisanih osoba ženskog pola (53,84%) bez statističke značajnosti. Najveći procenat bolesnika sa konverzijom, je u VI i VII dekadi života (25,8%) ($p < 0,05$). Procenat konverzija je veći kod bolesnika sa BMI > 30 (6,56%), u odnosu na grupe sa BMI 25-30 (5,62%), BMI 20-25% (2,6%) i BMI ispod 20 (1,09%), ali bez statističke značajnosti. Procenat konverzija kod bolesnika operisanih zbog akutnog holecistitisa iznosi 26,95%, hroničnog simpleks holecistitisa 1,16%, kompleksnog hroničnog holecistitisa 8,46%, benignih tumora žučne kese (3,5%,) ($p < 0,05$). Najveći procenat konverzija (12,67%) registrovan je u grupi hirurga sa najmanjim brojem LC (25-50), u poređenju sa hirurzima sa iskustvom od preko 200 LC (1,4%) ($p < 0,05$).

Konverzije se dešavaju statistički značajno češće u toku operacija kod starijih bolesnika, kod bolesnika sa akutnim ili kompleksnim hroničnim holecistitisom i operisanih od strane nedovoljno iskusnih hirurga. Pol, visok BMI, postojanje anatomskih anomalija i varijacija, prethodne operacije trbuha i tehnički problemi nisu od većeg statističkog značaja kao faktori odgovorni za konverziju LC u OC. *Acta Medica Medianae* 2016;55(3):13-20.

Ključne reči: laparoskopija, holecistektomija, konverzija